

א. ל. ב. י. ט.

[illegible]

ᐅᑦᓂᓄ ᓇᓂᑦᑕᑦᑕ

ՕՐԻՈՐԻՒՆ, մի՛ թունաւորէք զձեզ մատ-
ղաչ հասակնուդ մէջ . ձեր այն կենսատու կուրծ-
քերը հնուացուցէք մնասակար քուսէն . դուք՝
որ իրաւաւր կրփափաքիք միշտ երկոտասարդ ըլ-
ալու և երենալու , թոյլ պահեցէք ձեր մար-
մինը և մի՛ սեղմէք զանի երկաթէ կամ քան-
աէ թելերով : Ա՛յ վրդովէք ձեր պայծառ ե-
ռեակայու թիւնը ընթերցանութեամբ զանազան
սփմաներու . մի՛ խռովէք ձեր սիրտերը թունա-
որիչ ու կեղծ աւերով . անշուշտ և բարե-
ւազդարար ձենէ խիստ շատերը լաւ համոզուած
ն լէ դուք էք և պիտ'ըլլաք ո՞ն տարաբաղդ
ողջիս յառաջագիմու թեան սրբազան տարրը ,
րովհետեւ դուք միայն պիտի կրնաք ներշնչել
էրամենուն սրտին մէջ սիրոյ և միութեան հո-
ւն , որովհետեւ դուք ալ իմացական ու բարե-
ական ձրբերոյ զարդարեալ էակներ էք ,

ազգային ինքնիշխանութեան յառաջդիմութեան
Հանդիսի բաժանորդաց թիւը աւելցրին չափ
մար առաւելու իրենց ջանքն, որուն համար կան
խիկ շնորհակալութիւններ մատուցանելով մնամ

Միշտ շնորհապարտ :
Մ . Բ . Խաչի-Ֆեան :

Ն.Օ.Ի.Ե.Յ.Ե.

Բնական շարժ ազգային Պատրիարքարան
եկան Չարսանձախի ազգայիններէն խել մ'ան-
ձինք, և ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք
Շոր ներկայանալով արտասուօք պատմեցին տե-
ղւոյն քանի մը տաճիկ տաճակ պէյերուն հարբա-
տահարութիւններն ու ոճիրները, և իմացուցին
թէ ի վտանգի է իրենց պատիւը, կենսքը, ինչ-
քը և ամեն սեպհականութիւնը. ու խնդրեցին
ազգային Պատրիարքարանին կարեկցութիւնն ու
պաշտպանութիւնը՝ յայտնելով որ եթէ դեռ ևս
ուշանայ՝ անհնար է իրենց հոն բնակիլ, և թէ
խել մ'ազգայինը կորսուելու մօտալուտ վիճա-
կի մէջ են :

Չարսանձախցոյ այս ցաւալի յայտարա-
րութիւնը հաստատած է նաեւ տեղւոյն Բազ-
նորդը, որ չկրնալով նահանգին մէջ օգնութիւն
մ'ընել՝ ստիպուել է Խարբերդի Առևտրական
Գիմէ, և այն տեղէն հեռագրով իմացուցր
է Սրբազան Պատրիարք Շոր՝ յիշեալ ազգայնոց
անտանելի տառապանքն ու արտասուելի վիճակը,
և խնդրել է շտապաւ օգնութեան հասնիլ ու
ազատել մեր ազգայիններն հարստահարութեանց
դուռէն :

Սրբազան Պատրիարք Շայրը սաստիկ ցա-
ւելով Չարսանձախցոյ թշուառութեանը վրայ
և նկատելով անոնց օգնելու ստիպողական հար-
կը՝ իր սահմանադրական պարտաւորութեանը հա-
մեմատ առանց խողովին սպասելու փութաց
բարձրապատիւ մեծ Եպարքոսին, և եղևութեան
օրարագաները մի առ մի պատմելով՝ Կորին վը-
սնութեան հանրածանսթ մարդասիրութեան
գիւթիւնը խնդրեց : Իարձրապատիւ մեծ Ե-
պարքոսը գիտելով Չարսանձախի տառապեալ
ազգայնոց վիճակին վրայ և ցաւակցելով Սրբ-
ազան Շոր՝ բարեհաճելի էր խոստանալ Կորին
Սրբազանութեան թէ քիչ օրէն պիտի փութայ
պէտք եղած ազգու միջոցն ի գործ դնել, հա-
րաւատահարութեանց առաջքն առնելու և մեր
թշուառ ազգայնոց վիճակը լստ ամենայնի բա-
րօրելու համար . ու միայն այն՝ այլ և բոլոր Բսիոյ
մէջ ուր որ այսօրինակ հարստահարութիւնք և
ոճիրք կգործուին, զնուորական նոր կարգա-
դրութեամբ բաժնալ, քաղաքներն ու գաւառ-
ները մաքրել և ամեն անդորրութեան ու ա-
պահովութեան վայելել տալ տիրառէր Հասա-
րակութեան :

Բնական ուրախութեամբ կ'անուցանեմք
որ ազնուագութ մեծ Եպարքոսը իւր ազգաշէն
խոստումը կատարել է : Հեռագրով անմիջա-
պէս հրաման ըրել է Խարբերդի Առևտրական
որ բանիւրուն տաճիկ պաշտօնակալ մը որոշէ և Չար-
սանձախի Բազնորդին հետ Չարսանձախ զոկէ
ի քննութիւն գործուած հարստահարութեանց,
և ճշգիւ տեղեկութիւն առնելով շուտով հա-
ղորդէ Բ . Կրան : Բայ արքունական հրամա-
նին գործադրութեան լուրը հեռագրով այս շա-
բաթ Բազնորդէն հասաւ Սրբազան Պատրիարք
Շոր, որուն վրայ չափազանց ուրախանալով Կո-
րին Սրբազանութիւնը Չարսանձախիները կանչեց և
եղած տնօրինութիւնը հարորդեց անոնց ու քաջա-
ղեցեց, որոնք սրտատու բարեմաղթութիւններով
և ուրախութեան քաղցր արցունք քամելով
մեկնեցան գոհ և զուարթ :

Բնական կայսերական բարեխնամ Աս-
րապարկութեան իւր հպատակաց վրայ ունեցած
հայրական բարձր խնամոց, և ամենապատիւ Սրբ-
ազան Պատրիարք Շոր ազգասիրական ջանք մէկ
մեծ հաւատարմեան ալ, որոնք ապաքէն արժանի
են ջերմ շնորհակալութեան ընդհանուր Բզգին :

Բնական շարժ ուրախութիւն այցելութիւն
մը տեղի ունեցաւ ազգային Պատրիարքարանը :
Բարձրական փառաւոր հանդերձներով

զարդարուած, գեղադէմ, հսկայ, առոյգ ու
կայտառ երեք անձինք ամենապատիւ Սրբազան
Պատրիարք Շոր ներկայացան և արժանապէս
պատկառանք միճեցան ի համբոյր Կորին Սրբ-
ազանութեան աջոյն :

Սրբազան Շայրն այս փառազարդ այցելու-
նորը սիրալիր մեծարանք ընդունելէն և բաւա-
րական տեսութիւն ընելէն ետքը՝ ուրախութեամբ
խնայաւ թէ՛ անոնք մեր (Գոստափառ Սրբազա-
նին թիկնապահներէն (սիւհաշոր) են, և թէ՛
հայ են ու Տիգրանակերտի երեւելի ընտանիքնե-
րէն, և եկեր են իրենց որդիապարտ յարգան-
քը մատուցանել Կորին Սրբազանութեան : Սե-
ծագէս գոհ եղաւ Սրբազան Շայրը արքունա-
կան հայ թիկնապահ Եփէնտիկներուն այս այ-
ցելութենէն, և հրաւիրեց զերեւելի որ վաղը՝ որ
է Ս . Օ. առիթ տանը ի տես և յուրախութիւն
ազգայնոց ներկայ գտնուին Կուսմափառի մայր
Եկեղեցին փոխանակ Պէշիկթաշի կամ Միջա-
գիւղի եկեղեցին երթալու, ուր սովորաբար կը
յաճախեն եղեր :

Սեծապատիւ Եփէնտիկները սիրով ընդու-
նելով Սրբազան Շոր սիրալիր հրաւերն, և շը-
նորհակալ ըլլալով իրենց եղած ընդունելու-
թեանը համար մեկնեցան ուրախութեամբ և
հետեւին տանելով Սրբազան Շոր այն ջերմ
բարեմաղթութիւնները, որ այս առթիւ ալ մա-
տոյց մեր (Գոստափառ Տիգր) թանկագին կե-
նաց և (Սմանեան հպատակաւոր) Կայսրութեան
երջանիկ յարատեւութեանը համար :

Այսինքն թէ Տիգրանեան Մկրտիչ վարդա-
պետն երկու շաբաթէ ի վեր դարձեալ հոգեւոր
պաշտօն կ'արէ ազգային Պատրիարքարանի գէմն
եղող Մայրեկեղեցոյ մէջ : Բայ լուրը քիչ
զարմանք չպատճառէր մեզ, որովհետեւ մենք այն-
պէս գիտեմք թէ այս վարդապետին համար շատ
տեղերէ թէ ի կրօնականին և թէ ի քաղաքակա-
նին ծանր ծանր ամբաստանութիւններ ըլլալուն՝
երեք ամիսէ ի վեր Պատրիարքարանին մէջ իբրեւ
արքեպիսկոպոս, և ամիսի մը չափ յառաջ
ալ Արծնական համագումար ժողովը քննելով
անոր համար ի կրօնականին եղած ամբաստանու-
թիւնները՝ Պոլսոյ մէջ զանի հոգեւոր պաշտա-
մունքէ դադարեցուցած և միանգամայն վճռած է
որ Քիւրտիստանի թիւրքի վանքը արգելուի թէ
և յանուն կամ լաւ ևս է ըսել՝ ի պատրուակ
վանահայրութեան : Իսկ ի քաղաքականին եղած
ամբաստանութեանց քննութեանը ձեռնարկելու
մօտ էր Քաղաքական ժողովը, որուն կիկայէ
ատենագրութիւնը :

Բնական այս պարագաները գիտնալով
է որ կ'համարձակենք ըսելու թէ՛ անոր այս օ-
րերս դարձեալ հոգեւոր պաշտօն վարելուն լուրը
քիչ զարմանք չպատճառէր մեզ. և հարցնելու
թէ արդեօք արդարացաւ Մկրտիչ վարդապետը
արդեօք սխալ կամ սո՛ւտ են անոր համար ե-
ղած ծանրածանր ամբաստանութիւնները, զորոնք
ստակալով կ'սեն ազգայինը և անհամբեր կ'սպա-
սեն գործին քննութեանը վախճանին :

Չեմք կարծիք որ Քաղաքական Ժողովը
կարող ըլլայ Մկրտիչ վարդապետն արդարացը-
նել ինչպէս չէ կրցած Արծնական համագումար
ժողովը, և անշուշտ իրաւամբ արգելանոց դա-
տապարտած է զանի : Քաղաքային եւր Քաղա-
քական ժողովոյ ատենան ալ մանրախոյզ քննու-
թեան տակ ձգելով քաղաքական մասին անոր
համար եղած ամբաստանութիւնները՝ արդարու-
թեամբ վախճան կուտայ գործոյն, և ինչպէս իր
հաստատութենէն ի վեր խել մը ազգային ծանր
ու կարեւոր խնդիրներու մէջ ճշգրութեամբ վա-
րուած և երբեք իրեն համար կողմնակցութեան
ոգի մակարկելու առիթ տուած չէ Բզգին՝ այն-
պէս կ'վարուի նաեւ այս խնդրոյն մէջ. այս խնդ-
րոյն, որուն համար մեծ տարածայնութիւն կ'ոյ
Բզգին մէջ և վարդապետին համար քստմենի
ոճրագործութիւններ կ'պատմուին ազգայնոց մէջ,
որոնք՝ եթէ ստոյգ են՝ չէ թէ կ'զերականի մը,
այլստեղծական մարդու մ'անգամ բոլորովին ան-
վայել են, և զանոնք գործողը սաստիկ և չա-
րաւար պատժոյ դատապարտելի է, և այնպիս-
ապէս պաշտպանողը մեծապէս մեղադրելի :

Սենք վստահ ենք Վարդապետն արդա-
րասիրութեանը վրայ, և փորձով գիտնալով թէ
անիկա արժանաւորը քաջալերելու ու վարձա-
արելու, և անարժանն ու անպիտանը մերժելու և
պատժելու պատրաստ է՝ կանցնինք մեր և ան-
շուշտ ընդհանուր Բզգին մէկ ցաւն յայտնելու,
որ վարդապետին համար եղած ամբաստանու-
թեանց քննութեան խնդրոյն դժայիս առթիւն
ունեցած եմք այս օրերս :

Ո՛վ կ'ընէ թէ Մկրտիչ վարդապետը չկրնար
հրաշք գործել. կ'սխալի. Թիմէ անոր հրաշք
զօրութիւնը չէ՛ որ երբ իւր խնդիրը յուզել կըս-
կըրի Քաղաքական Ժողովոյ մէջ, ժողովը լը-
սածնուս նայելով յանակնկալ կ'յուզի և մինչև
անգամ ժողովականաց մէկ քանին ալ կ'հար-
կադրին հրաժարական տալ անգամակցութենէ :
Միմէ հրաշք չէ՛ այս դէպքը : Ժողովը ու-
րիշ ծանր խնդիրներ խաղաղութեամբ կ'ուծէ և
դիւրութեամբ վախճան կուտայ, իսկ կարգը երբ
Մկրտիչ վարդապետին կուգայ յուզմամբ կը
շփոթի ազգային պատկառելի Բաւանը, և զմեզ
ու բոլոր Հասարակութիւնը ի մեծ զարմանս կը
համակէ և չափազանց հետաքրքրութիւն մը կու-
տայ յանհամբեր սպասելու այս ծանր կերպա-
րանք առած խնդրոյն քննութեանը վախճանին,
որ Ս . Օ. առիթ տանէն ետքը ըլլալը Խառն Ժո-
ղովոյն արդիւնքը պիտ'ըլլայ :

Ապասենք ուրեմն

Բնականները ծանուցինք թէ ազգային Վար-
դապետն կողմանէ պատրաստուած երեք անօ-
րինութեանց երկուքն Երուսաղէմի Ս . Յակո-
բեանց Միաբանութեան ուղղութեան, որոնցմով
կ'հրաւիրուէր Միաբանութիւնն իւր ընդհանուր
ժողովը կազմել և մինչև ցնորարութիւն Պատ-
րիարքին տեղապահ մը կարգել ու շուտով հա-
ղորդել ազգային Վարդապետն, որպէս զի փու-
թայ զոկել Պատրիարքական ընտրութեան վերա-
բերեալ երրորդ տնօրինութիւնն ալ :

Յիշեալ տնօրինութեանց գործադրուած
ըլլալուն լուրը ժամ յառաջ հրատարակե-
լու համար ըզիք սպասած ատենինս թէպէտ
մինչև մօտ օրերս ցաւօք կ'սկսինք թէ անհամա-
ձայնութիւն կայ Միաբանութեան մէջ՝ բայց
չէինք հաւատար և անհիմն տարածայնութիւն մը
կ'համարէինք : Վերադարձաւ մեր այս համա-
րումն ի գերեւ ելաւ, որովհետեւ այս շաբաթ Ե-
րուսաղէմէն հոս մեր մէկ բարեկամին հասած
ընտանեկան նամակէ մը զարմանք իմացանք թէ
միաբանութեան մէջ արդարեւ ցաւալի օժտում
մը տեղի ունեցեր է :

Կամակին նայելով Վարդապետն երկու
տնօրինութիւններն բոլոր Միաբանութիւնը առ-
ջի բերան սիրով ընդունելու և գործադրութեանն
ալ սկսելու է. բայց կարգը Տեղապահի ընտրու-
թեան եկած ատեն անհամաձայնութիւն ծագել
և Միաբանութեան մէջ երեւան եկեր է երկ-
պառակութիւնը, որոնց մէկը Լաւարաբարեպետն
և միւսը Ներսէսեան կանուանէ նամակագիրը :
Վերջապէս Տեղապահի ընտրութեան մէջ շն-
արհոյք և դեռ կ'չարունակէ եկեր անհամա-
ձայնութիւնը :

Բնական այս է նամակին համառօտութիւնը :
Օ՛րանի ամբողջ հրատարակել օրոշեցինք, ու-
րովհետեւ երբեք չենք ուզեր մենք Բզգին մէկ
երեւելի միաբանութիւնը նշաւակել, և մեր սկզբ-
բան ալ դէմ է. սակայն բոլորովին ալ ան-
տարբեր կենալ հնարին չէ մեզ երբ կ'նկատենք
որ միաբանութեան մէջ կ'գտնուին բարեխնամ
վարդապետն սահմանադրական տնօրինութեանց
դէմ՝ յառնել Ժպրհոյ անգամներ ի ֆիաս Ս .
Բժողոյն և Բզգին :

Բայ քանի մը բարեմտական տողով կ'իմ-
ապարկէր Միաբանութեան ներուր մեզ ըսել յա-
մառ մասը հրաւիրել որ համաձայնի մեծագոյն
մասին և ազգային Սահմանադրութեան դէմ
գործելու փորձ չիորձէ, որով անշուշտ առակ
նշաւակի կ'ըլլայ Բզգին առջև, բոլորովին կ'որ-
սնցնէ յարգն ու վարկը և միանգամայն իրա-
ւունքը կուտայ ազգայնոց՝ ըսել թէ Միաբա-
նութեան մէջ կան Բզգին անհամաձայն և օրի-
նաւորութենէ խորշոյ անգամներ

Տնտեսական Խորհուրդն իր պարտն ու պաշտօնը ամենայն աշխրջութեամբ կատարելու հետամուտ է : Բազային եկամուտներու ազդեցութեամբ, զորոնք գրեթէ ցամաքացւած էր ապօրինաւորութիւնը, բազային սկսան անոր ջանքերն : Բնագործունը արդէն բարեկարգ կերպարանք մը ստացած է : Բնական շահութեութեան և հարսանեաց հրամանի համար ալ կանոնագրութիւն մը խմբագրած ըլլալով՝ անցեալ շաբաթ ներկայացոյց Բազային ժողովին, որ քանի մը դիտողութիւններէ ետքը շնորհակալութեամբ ընդունեց և իսկոյն վաւերացոյց :

Կորահաստատ կանոնագրութեամբ կվերջանայ զեղծմունքն, որ մինչև հիմա Պատրիարքարանի մէջ տեղի ունենալով՝ քիչ քիչ անհաս չէին հասցընէր ազգային գանձուն : Յառաջ թէ նշանաւորութեան և թէ հարսանեաց հրամանիէ դոյացած արդեանց գրեթէ մէկերորդ մասը միայն կմտնէր ազգային մետուղի, և միւս մեծ մասն առանց հաշուի մնալով հողաթափի, վերարկուի և ուրիշ այս տեսակ բաներու ծառայել կընդադարձէր : Բազային եկամուտները հարցնող, փնտոող և տնտեսող չկար : ամեն կանուխ ելնողն ազգային որ և է եկամուտ իր կամացը համեմատ վատել կիշխէր անխիղճ : Հիմա անանկ չէ : փութալան Խորհուրդ մը կհսկէ ազգային եկամտից վրայ, կփնտոէ ազգին կալուածները և յանուն ազգին հաւաքուած ստակներուն հաշիւը կպահանջէ : վերջապէս ազգին օրինաւոր գանձապետը՝ Տնտեսական Խորհուրդը ամեն ջանք ի գործ կդնէ բարեկարգ ընթացքով մը տնտեսելու համար ազգային ելքն ու մուտքը :

ՆՈՒՆԻՆՈՒՆ

ԳՍԼՂԻՍ : Բսկէց յառաջ ծանուցինք թէ բոլոր Բնագործի մէջ ընդամենը 1250 տեսակ օրագիր կհրատարակուի : Բհա այս անգամ ալ հետեւեալը յառաջ կըրերենք, որ կապացուցանէ թէ Վաղղիա աւելի երեւելի է այս մասին : Միայն Փարիզի մէջ 705 օրագիր կհրատարակուի, որոնցմէ 21 ը քաղաքական, 77 ը կրօնական, 68 ը նորաձեւութեան (մօտա), 69 ը ուսումնական են, և այլն :

Հետաքրքրին մէկն ալ հետեւեալ զարմանալի հաշիւը կընէ թէ Փարիզի մէջ այս 705 օրագրոց ամենուն ալ բաժանորդ գրուողը պէտք է վճարէ տարին 107,240 զրուշի չափ : Բոլոր օրագրոց տողերը համընդ զտած է թէ 116,554,400 տողէ կբաղկանան, և մէկ վայրկենի մէջ 70 տող՝ օրը տասնեակերկու ժամ կարդալով, մէկ տարուան բոլոր օրագիրները կարդալու համար վեց տարի, չորս ամիս, եօթը ժամ և տասներկու վայրկեան պէտք է :

ՌՈՒՄԻԱ : Բեղրադուրէ հրատարակուող զինուորական օրագրի մը մէջ կկարդանք թէ Ռուսիոյ տէրութեան այսօրուան ունեցած զինուորաց թիւն է 1,135,700 :

ԱՄԵՐԻԿԱ : Եւրոպայի Կոնգրէս (Նաւահանգիստ քաղաք Միացեալ Նահանգաց, որ ունի 162623 բնակիչ) : Բնորկայի օրագրաց մէջ կկարդանք թէ Պոսթօնի մէջ տպարան մը կայ, ուր բոլոր գործաւորը կին են : Ինչպէս՝ մամուլը գործածող, գրաւար, սրբագրիչ, տընօրէն, տպարանապետ, և այլն : Բոլոր տպարանը անգղիական պատուական գորգերով (խալի) զարդարուած է : Տպարանին առաջին սրբագրիչին ամսականն է 25000 զրուշ :

Բոս մեկ ասիկա չէ՝ թէ տպարան է, այլ

գրախոս մը : Գործաւորաց ճաշելու և զբօսելու տանն դաշնակ (բիւնօ) և երգէտն կհշնօրեն զեր : Բնօրիայ աշխատութիւնին ընդամենը ութ ժամ :

— Բնօրիայի ներկայ պատերազմին մէջ գեղեցկութեան օրինակ հանդիսացող 18 տարեկան աղջիկ մը առանց ծնողաց իմաց տալու՝ գաղտնի այր մարդու հագուստով ծպտեալ իրերէ զինուոր կպատերազմէր եղեր : Հատ քաջութիւններ ընելէն յետոյ նախորդ ամսոյն մէջ վերաւորելով մեռած է : Այնքին ժամերուն մէջ հետեւեալ նամակն ուղղած է ծնողացը :

« Կերեցէք ձեր վախճանեալ աղջկանը :
« Հագել մէկ քանի վայրկեան ունիմ ապրելու :
« Կյուսայի թէ կարող պիտըլլայի Հայրենիքս
« ազատել, բայց ճակատագիրս ուրիշ կերպ սահ :
« մահած է եղեր : այսու ամենայնիւ երջանիկ
« կմենիմ :

« Կերէ ինձ սիրելի Հայր, և ըսէ մօրս
« որ համբուրէ լուսանկար պատկերս » :

ԵՄԻԼԻ

Տիեզերաց գովութեան և անմահ յիշատակաց արժանի աղջիկ :

ՀԱՐՈՆ : Երկրագնդիս բոլոր ազգաց մէջէն ծառնոցիք երեւելի և առաջին են թուղթի գործածութեան կողմանէ : Բնոնք մեզ նման ոչ միայն գրելու և տպելու կգործածեն թուղթը, այլ նաեւ իբրեւ զարդ և զգեստ : Կանանց զգեստուց մեծ մասը թուղթէ կընուի : մետաքսեայ կամ բամբակեղէն թաշկինակ չեն ծառայել : Բոս պատճառաւ ըստ պիտոյից գործածելու համար բազմաթիւ տեսակ թուղթեր կը կընեն : Ինչպէս՝ բարակ, հաստ, կակուղ, կարծր, դերպակ, գոյնզգոյն, և այլն : Հատ տեսակ թուղթ ունեցող օրիորդ մը միշտ պատուաւոր կհամարուի : Եւրոպի և ուրիշ այսպիսի բաներու համար ալ թուղթ կգործածեն : Սա աղեկութիւնն ալ ունի որ շատ աժան է և ամեն վիճակի տէր մարդոց դիւրամատչելի :

ԵՆՆՈՒՑՄՈՒՆԻ

ՌՕՊԵՆՈՆ : Թարգմանեալ ի տաճկերէն : Բոս հետաքրքրական և հրահանգիչ վէպը, որ բոլոր երեւելի լեզուաց թարգմանուած է, մօտեւս տաճկերէնի ալ թարգմանուած տեսնուեցաւ լեզուին արդի քաղցր ու գեղեցիկ հանգամանքներով, որոնք աւելնալով գրքին ընտիր հանգամանացը վրայ՝ զանի աւելի արժանի կընեն ընդունելութեան մեր ազգայիններէն մանաւանդ անոնց, որոնք կփախաբին տաճկերէն լեզուն օրինաւորապէս սովորելու : Բազային զըպրօցներու աշակերտաց ալ տաճկերէնի ընթերցման վարժութեան և ուսման համար ընտիր գիրք մ'է ըստ մեզ :

Կծախուի Սահաֆներուն մէջ Բիւշտի զատեին, Սուլթան Պայազլիտ՝ թղթալաճառներուն գլխոյն և Բիթապճըար պաշին Եուսուֆ էֆէնտինի խանութները : Գին 10 զրուշ :

ՀԱՄԼԱՌՕՏ ԿԱՐԱԳԻՐ ՊԵՊԱՅԱՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ : Մեծարգոյ Պ. Գրիգոր Բոլանեան ուսումնական վաճառականը այս նկարագիրը կընծայէ այն ամեն աղգայնոց, որք առանձին դատողութիւն ընելու իրաւունքն ու ազատութիւնը ձեռք անցուցած են : Կծախուի ամեն հայ գրալաճառաց խանութները ի գին 4 զրուշ :

ՊԱՏԱՐԼՈՒՄԵԱՆ ԼԵՒՈՆ ՎԵՏԵՐՈՐԴ՝ ՎԵՐԶԻՆ ԹԱԳԱՒՈՐԻ ՀԱՅՈՑ : Սեր այս վերջին տարաբաղդ թագաւորին՝ որ Փարիզի մօտ

Կեղեւոյնեանց վանքին Կեղեցեւոյն դամբարանը կհանգչէ, գերեզմանին և մարմնոյն պատկերը խիստ գեղեցիկ գծագրուած և տպագրուած՝ կծախուի Հանդիսի գրատունը : Գին 7 զրուշ :

Քաջայայտ եմք որ այս պատկերն իր ԿԱՐԱՐՈՒԹԵԱՄԲԸ, գեղեցիկ գծագրութեամբն ու միանգամայն աւանդութեամբը յարգող ազգայիններէն ջնրմ ընդունելութիւն մը կգտնէ և ամեն ՀԱՅ Կիւլթայ հատ մը ստանալ :

ԼԸ ՄՈՒՏ ԻԼԼԻՍՏՐԵ : Գաղղիարէն պատկերազարդ լրագիր մ'է, որ կհրատարակուի ի Փարիզ խմբագրութեամբ երեւելի գրագիտաց, և բազմաթիւ բաժանորդներ ունի Եւրոպայի ամեն կողմը : Հռչակաւոր է իւր բովանդակութեանց ընտրութեանն ու պատուականութեանը կողմանէ :

Բոս լրագրին 1857 էն մինչև 1863 տարւոյն վերջը հրատարակուած թերթին վեցամեայ կալմուած են իւրաքանչիւր 500 պատկերով զարդարեալ և 500 ի չափ երեսէ բաղկացեալ : Իսկ դիւրը մեր հոգի լրագրէն քիչ պղտկի :

Կծախուի Հանդիսի գրատունը խիստ աժան զնով, որ զարմանք կպատճառէ հայ ընթերցասիրաց :

Խալիլուտարի Պապար պաշին թագին Չիլիքիի գրատարանին կարգը Պ. Բոսարաբի եկելի փոխեալի երեք տանը պետերն ու մէկ զարդարեալ պարտեզը, որ ուրիշ ճամբաներու մէջ ալ երես ունի և քառասուն հարար կանգունի չափ է, ծախու է : Թիւ՝ ամենը միկտեղ և թէ՛ կտոր կտոր ուզողը աւելի անգեղեցկութեան ստանալու համար պէտք է տեսնուի Խալիլուտար փոքրը հիւս, կամ Հանդիսի գրատունէն հարցունէ զինքը :

Պօլիս Օւնեմիլի խանի վերնայարկը թիւ 3 գրատունիս կծախուին հետեւեալները :

Կիլիկիոյ անցեալ տարուան թիւերը ամբողջ կազմուած ի գին 20 զրուշ :

Ղաւտիարականութիւն երկհատոր . 20 զրուշ :
Ստանալարանի Ժողովրդեան . 2 զրուշ :
Հաւաքածոյ Հայկական Ընտրուածոց, 8 զրուշ :

Կերկտարին . 3 զրուշ :
Այլը Տեան . հայերէն և գաղղիարէնով հայերէն ի պէտս ազգային գալորոցաց . գին 30 զրուշ :

ՀՈԳՄԵՐԵԶՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԱՆ . Մերսիս Աղա Տ . Առաջմեան :
ՊՐԱՍՏ . Թէոփի . Աղա Բաշմեան :
ԿԱՐԱՆ . Տ . Գրիգոր Տ . Միտանեան :
ԻԶՄԻՐ . Աղա Կարա Գեմալեան :
ՏՐԱԴՐԱՆ . Խալիլուտար Աղա Կիլիկիան :
ԿԵՅԼԵ . Խալիլուտար Աղա Միտանեան :
ԳԱՐՏԻԶԱԿ . Թորոս Աղա Միտանեան :
ԲԵՐԼԻՆ . Գրիգոր Աղա Ի . Մազմանեան :
ԹՈՒՐԿ . Գրիգոր Աղա Սեֆերեան :
ԱՏԵՆԱ . Նազարէթ Աղա Հասարեան :
ԼԵՍԲՈՒՐ . Մ . Յակոբ Աղա Տ . Գրիգորեան :
ԵՐԵՎԱՆ . Նազարէթ Աղա Կիլիկիան :
ՄԱՆԻՔԱՆ . Յովհաննէս Աղա Գափառեան :
ԳԱՅԱՎԱԿ . Գրիգոր Աղա Նազարեան :
ՓԱՐՏԻՔ . Գրիգոր Աղա Արփաճեան :
ԻԶՆԱՄԻՏ . Մեկրիմ Աղա Տեր Երեստեան :
ԿԱԼԵՍՏԱՆ . Յովհաննէս Աղա Կիլիկիան :
ԵՂԵԿՍԱՆԴՐՈՒՄ . Դաւիթ Աղա Յակոբեան :

ԽԵՐՍԵՐ	ՏՆՕՐԵՆ
Մ . Բ . Ինչիւնեան	Հ . Ս . Լաւաճեան
Ի ՏՊ . Թ . Տիւր Եֆէմէս . Կ . Պ . ԲԵՐԵՔՏԻ ԽԵՆ	